

TƏHSİL SƏNƏDLƏRİNİN ALINMASI, PAYLANMASI, SAXLANMASI VƏ TANINMASI İŞİ SAHƏSİ ÜZRƏ 2010-CU İLDƏ GÖRÜLMÜŞ İŞLƏRƏ DAİR HESABAT

I. Təhsil sənədlərinin tanınması işi üzrə. Ümummilli liderimiz Heydər Əliyevin təşəbbüsü ilə 1997-ci ilin aprel ayında Azərbaycan Respublikası «Avropa regionunda ali təhsil sahəsində ixtisasların tanınması haqqında Lissabon Konvensiyasına» imza atmışdır. Ölkə Prezidentinin 06 mart 2000-ci il tarixli 346 №-li «Avropa regionunda ali təhsil sahəsində ixtisasların tanınması haqqında Konvensiyanın təsdiq edilməsi barədə» Azərbaycan Respublikası Qanununun həyata keçirilməsi ilə əlaqədar bəzi tədbirlər haqqında Sərəncamı ilə Azərbaycan Respublikası yuxarıda qeyd olunan Konvensiyaya qoşulmuş və onun icrası Təhsil Nazirliyinə həvalə olunmuşdur.

Bu Sərəncama və müvafiq Konvensiyanın müddəalarına əsasən hazırlanmış və Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin 13.05.2003-cü il tarixli, 64 №-li Qərarı ilə təsdiq edilmiş «Xarici dövlətlərin ali təhsil sahəsində ixtisaslarının tanınması və ekvivalentliyinin müəyyən edilməsi (nostrifikasiya) Qaydalar»-nı həyata keçirmək məqsədilə Təhsil Nazirliyinin 27.04.2007-ci il tarixli, 11/182 №-li əmri ilə xarici ölkələrin ali təhsil sahəsində verdiyi ixtisasların tanınması və xarici dövltədə alınmış təhsilin Azərbaycan Respublikasında qüvvədə olan təhsil standartlarına uyğunluğunun müəyyən edilməsi prosedurunun həyata keçirilməsi ilə bağlı Nazirliyin Aparatında Təhsil sənədlərinin tanınması işi üzrə sektor yaradılmışdır.

Sektorun son bir il fəaliyyəti nəticəsində diplomların tanınması və nostrifikasiyası ilə əlaqədar Təhsil Nazirliyinə **947** müraciət daxil olmuşdur. Müraciət edən vətəndaşların əksəriyyətini MDB-nin müxtəlif ölkələrində və Türkiyədə təhsil alanlar, müəyyən bir qismini isə Avropa, Amerika, Asiya və Ərəb ölkələrinin ali məktəblərinin məzunları təşkil etmişdir.

Sektor tərəfindən bir il ərzində təqdim edilmiş sənədlər arasında **56** qeyri-qanuni fakt aşkarlanmış və onlarla bağlı Azərbaycan Respublikası ərazisində tanınmaması haqqında qərar qəbul olunmuşdur. Sektorun iş fəaliyyəti nəticəsində nostrifikasiya ilə bağlı mənfi cavab alan vətəndaşlar tərəfindən 5 saxta diplomun xarici ölkələrdə qeyri-qanuni yollarla əldə edilməsi sübuta yetirilmişdir. Saxta diplomları verən ölkələr arasında Rusiya Federasiyasını, ABŞ-ı, Qazaxıstan Respublikasını və Ukraynanı göstərmək olar.

Eyni zamanda Təhsil Nazirliyinin və Dövlət Sərhəd Xidmətinin birgə əməkdaşlığı nəticəsində xarici ölkələrdə ali təhsil diplomları əldə etmiş, vətəndaşların, təhsil müddətində dövlət sərhədindən keçmə faktları «Giriş-çıxış» avtomatlaşdırılmış məlumat-axtarış sisteminin bazasında qeydə alınmaması və ya qısa müddət ərzində qeydiyyatla alınmasını (həmin ölkələrdə bir neçə gün keçirməklə) sübuta yetirmək mümkün olmuşdur. Həmin məlumatlara və ekspertlərin vətəndaşlarla keçirdiyi görüşlərə əsasən məlum olmuşdur ki, onlar arasında çoxlu sayda formal ali təhsil almış, savadsız və ixtisası haqqında məlumatı almayan insanlar da var.

Həmçinin mənfi cavab alanlar respublika ərazisində qanunsuz fəaliyyət göstərən xarici ölkələrin ali təhsil müəssisələrinin (məntəqə və filiallar) məzunlarıdır. Onların fəaliyyəti Azərbaycan Respublikasının 1 saylı yerli İqtisad Məhkəməsinin qərarlarına əsasən dayandırılmışdır.

Mənfi cavab alanların arasında:

1. 30 nəfər - Rusiya Federasiyasının ali məktəblərinin məzunları;
2. 21 nəfər - Gürcüstanın ali məktəblərinin məzunları;
3. 2 nəfər - Ukraynanın ali məktəb məzunları;
4. 2 nəfər - ABŞ-ın ali məktəb məzunları;
5. 1 nəfər - Qazaxıstan Respublikasının ali məktəb məzunu

Ümumiyyətlə, son bir il ərzində sektor tərəfindən 34 iclas keçirilmişdir. Çıxarılan şəxsi işlərin müzakirəsi nəticəsində **665** müraciət müsbət həll edilmiş və onların sahiblərinə müvafiq şəhadətnamələrin verilməsi haqqında qərarlar qəbul edilmişdir. Şəhadətnamə alanların arasında:

1. 227 nəfər - Rusiya Federasiyasının ali məktəblərinin məzunları;
2. 176 nəfər - Türkiyə Respublikasının ali məktəblərinin məzunları;
3. 87 nəfər - Gürcüstanın ali məktəblərinin məzunları;

4.	43 nəfər	- İran İslam Respublikasının ali məktəblərinin məzunları;
5.	39 nəfər	- Misir Ərəb Respublikasının ali məktəblərinin məzunları;
6.	28 nəfər	- Ukraynanın ali məktəblərinin məzunları;
7.	15 nəfər	- Böyük Britaniyanın ali məktəbinin məzunları;
8.	11 nəfər	- ABŞ ali məktəblərinin məzunları;
9.	8 nəfər	- Şimali Kipr Türk Respublikasının ali məktəblərinin
10.	7 nəfər	- Qazaxıstan Respublikasının ali məktəblərinin məzunları;
11.	6 nəfər	- İraq Respublikasının ali məktəb məzunu;
12.	5 nəfər	- Alman Federativ Respublikasının ali məktəblərinin məzunları;
13.	3 nəfər	- Fransa Respublikasının ali məktəblərinin məzunları;
14.	3 nəfər	- Belarusiya Respublikasının ali məktəblərinin məzunları;
15.	2 nəfər	- Macarıstan Respublikasının ali məktəblərinin məzunları;
16.	1 nəfər	- Özbəkistan Respublikasının ali məktəblərinin məzunları;
17.	1 nəfər	- İsveç Krallığının ali məktəblərinin məzunları;
18.	1 nəfər	- Türkmənistan Respublikasının ali məktəblərinin məzunları;
19.	1 nəfər	- Koreya Respublikasının ali məktəb məzunu;
20.	1 nəfər	- Pakistan İslam Respublikasının ali məktəb məzunu;

Diplomların tanınması ilə bağlı müraciət etmiş **226** vətəndaşın işləri bu günə kimi sektor tərəfindən baxılır. Həmin işlərin bu günə kimi baxılmasının səbəbi, vətəndaşlar tərəfindən vaxtı-vaxtında tələb olunan müvafiq sənədlərin təqdim olunmaması və vətəndaşların aldığı ali təhsillə bağlı Gürcüstanın Elm və Təhsil Nazirliyinə göndərilmiş sorğulara cavabların vaxtında verilməməsidir.

Sevindirici haldır ki, ixtisasların tanınması haqqında şəhadətnamələr alanlar arasında uzaq xaricdə, xüsusilə də Avropa və Amerika Birləşmiş Ştatlarının aparıcı ali məktəblərini müvəffəqiyyətlə bitirərək ölkəmizə qayıtmış gənclərimiz də az deyildir. Xarici ölkələrin ali məktəblərindən məzun olmuş vətəndaşlarımızın əksəriyyəti vətənə dönərək xaricdə aldıkları bilikləri dövlət strukturları və ölkə iqtisadiyyatının müxtəlif sahələrində uğurla tətbiq edirlər. Onların bir çoxu respublikamızın dövlət və özəl müəssisələrində, həmçinin orta və ali məktəblərində işlə təmin olunmuşlar.

Dövlətlərarası razılaşmalar əsasında Təhsil Nazirliyinin xətti ilə xarici ölkələrə təhsil almağa göndərilmiş Azərbaycan vətəndaşlarının ali təhsil haqqında sənədlərinin nostrifikasiya proseduru sektor tərəfindən çox sadələşdirilmiş şəkildə aparılır. Bunun əsas səbəblərindən biri dövlət xətti ilə təhsil almağa göndərilmiş vətəndaşlar barədə nazirlikdə xüsusi məlumat bankının olmasıdır.

Beləliklə, son ilin təcrübəsi göstərir ki, xaricdə alınan ali təhsil haqqında diplomların respublika ərazisində tanınması Nazirlər Kabinetinin müvafiq qərarına, beynəlxalq təcrübə və tövsiyələrə uyğun aparılır.

II. Təhsil sənədlərinin alınması, paylanması və saxlanması üzrə. 2010-cu tədris ilində Xüsusi şöbəyə daxil olmuş məktublar, ərizələr, məxfi sənədlər şöbə tərəfindən diqqətlə araşdırılmış və müvafiq tədbirlər görülmüşdür.

Təhsil müəssisələrinin müraciət məktublarının tələbatı üzrə təhsil sənədlərini (bakalavr blankı, magistr blankı, xarici tələbələr üçün diplom blankları, yenidən hazırlama, ixtisasartırma vəsiqəsi, orta təhsil haqqında attestat, şəhadətnamə, akademik arayış, ekvivalent, 5 illik diplom blankı və.s) aydınlaşdırıb tenderə çıxarılmışdır.

Tenderdə təhsil sənədlərin seriyaları, miqdarı və məbləği müəyyənləşdirilməsində iştirak edilmişdir.

2010-cu ildə müqaviləyə əsasən Xüsusi şöbənin anbarına «Xəzər Etiket» Məhdud Məsuliyyətli Cəmiyyətindən alınan təhsil sənədlərinin qaimə-fakturala şəkildə (bakalar, magistr, ali təhsil haqqında diplom, attestat, şəhadətnamə, yenidən hazırlanma, akademik arayış, orta ixtisas haqqında diplom və.s) seriyalarının, nömrələrinin ardıcılığına və düzgünlüyü

nəzarətə alınır, şöbəyə mədaxil olan təhsil sənədləri barədə mühasibat uçotluğuna təqdim olunur.

Ayrı-ayrı dövlət qurumları tərəfindən Nazirliyə daxil olan Məxfi sənədlər nəzarətdə saxlanılır. 2010-cu ildə Xüsusi şöbəyə 13 məxfi məktub daxil olub. Həmin sənədlər əvvəlcədən rəhbərliyə təqdim olunur sonra isə aidiyyəti üzrə müvafiq şöbəyə aparılmış və tanış edilmişdir. Məxfi sənədlərin cavabları hazırlandıqdan sonra onu tam məxfi şəkildə aidiyyəti olan müəssisələrə göndərilmişdir. Nazirliyə aid olan məxfi sənədlər şöbədə məxfi şəkildə və daim nəzarətdə saxlanılır.

Şöbədə olan təhsil sənədləri bəzəsində ümumi hesabat, hər 3 aydan bir və ilin sonunda mədaxil olan təhsil sənədləri qaimə-fakturaya əsasən təhsil müəssisələrinə verildikdən sonra anbarda qalan təhsil sənədləri barədə (bakalavr diplom, magistr diplomu, yenidənhazırlanma diplomu, akademik arayış, ixtisasartırma vəsiqəsi, attestat, şəhadətnamə, peşə diplom və peşə attestatı və.s) geniş məlumat hazırlayaraq Nazirliyin İqtisadiyyat şöbəsinin Mühasibat uçotu və hesabat sektoruna təqdim edilmişdir.

İl ərzində ali və orta ixtisas müəssisələrini qiyabi və əyani bitirmiş tələbələrinin diplom blanklarının alınması üçün verilmiş sənədlərin (test sürətləri, digər müəssisələrdən köçürülmüş tələbələrin Nazirliyinin razılıq məktubları) yoxlanılmış və təqdimat hazırlanmışdır.

2010-cu ildə təhsil müəssisələri tərəfindən 1027 ədəd məktub şöbəyə daxil olmuşdur, bunlardan 881-i icra olunmuşdur. Eyni zamanda vətəndaşlar tərəfindən Nazirliyə 306 müraciət xarakterli ərizələr daxil olmuşdur ki, həmin ərizələr vaxtı-vaxtında araşdırılmış, müvafiq cavablar hazırlanmış və lazımı ünvanlara göndərilmişdir.

Təhsil Nazirliyinə tabe olan müəssisələrdə işləyən və təxsislənmiş hərbi mükəlləfəyətlərinin sayı haqqında hesabat (forma 6) vaxtında hazırlanmış, İqtisadi İnkişaf Nazirliyinə və Nərimanov rayon hərbi komissarlığına forma 6 hesabatı təqdim edilmişdir.

Hər ildə olduğu kimi cari ildə də Nazirlikdə çalışan əməkdaşların bronlaşdırılması və uçotu hərbi komissarlıqla birlikdə yoxlanılmış və nəzarətdə saxlanılmışdır.

2010-cu ildə Nazirlik tərəfindən təhsil müəssisələrinə orta təhsil haqqında attestat blanklarının nömrələri yazılmış və Xüsusi şöbə tərəfindən paylanmışdır. Təhsil şöbələrindən boş qalmış attestat və şəhadətnamə blankları şöbəyə geri qaytarılmış və müvəqqəti olaraq anbarda saxlanılmışdır.

Hər il olduğu kimi 2010-cu il ərzində bir dəfə ali və orta ixtisas təhsil müəssisələri, peşə məktəb və liseyləri üçün Fövqəladə Hallar Nazirliyinin Mülki Müdafiə Kursları təşkil edilmişdir.

Təhsil müəssisələrindən şöbəyə daxil olan gerbli möhürlər və künc ştampları şöbəyə təhvil verilmiş və akt əsasında ləğv edilmişdir.

Həmçinin, şöbəyə daxil olan təhsil müəssisələrinin Nizamnamələrinin qeydiyyatı aparılmışdır.

2009-2010-cu tədris ilinin Respublika üzrə buraxılış sinif şagirdlərinin adlı siyahısı məlumat bazasına daxil edilmişdir.